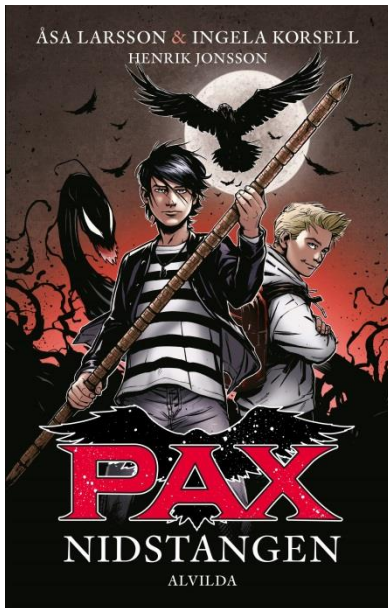

Undervisningsmateriale til PAX-serien. Første bog: *Nidstangen*.

Nidstangen

Skrevet af Åsa Larsson og Ingela Korsell, illustreret af Henrik Jonsson.

Resume

De to brødre Alrik og Viggo kommer i pleje hos Laylah og Anders i den lille by Mariefred. Mørke, overnaturlige kræfter truer byen, og de to brødre bliver udvalgt til at beskytte det hemmelige bibliotek under kirken, selv om de to gamle vogtere, Estrid og Magnar, synes, at de er alt for unge. Estrid og Magnar planlægger derfor en farlig og magisk optagelsesprøve. Samtidig har brødrene problemer i skolegården med Simon, der ovenikøbet får opbakning af sin far, der er lærer på skolen.

Elevopgaver

Opgave 1

Research

Før læsningen

Til læreren: del klassen op i to grupper.

Gruppe 1 undersøger, hvorfor børn bliver anbragt, og hvilke former for anbringelse der findes.

Gruppe 2 skal forklare, hvad en *nidstang* er, og hvor man finder Odins ravne.

I skal præsentere resultaterne for hinanden i klassen.

Opgave 2

Handling

Under læsningen

Til læreren: Tag kopier af kortet over byen, og lav nogle grupper.

I skal gruppevis tegne 8 små cirkler på et stykke papir. Tegn forbogstaverne A (Alrik), V (Viggo), E (Estrid), M (Magnar), L (Laylah), A (Anders), S (Simon) og T (Thomas) i cirklerne, og klip dem ud. Få overblik over handlingen ved at rykke personerne (cirklerne) rundt på kortet, sådan som historien fortæller, at de bevæger sig for hvert kapitel.

Opgave 3

Sprog

Under læsningen

Nidstangen kommer af ordet *nid*, der betyder voldsomt had eller misundelse. I kender måske udtrykket "at bære nid og nag" eller "at nidstirre". På et tidspunkt siger Estrid til Alrik og Viggo, at de skal "holde sig i skindet".

Talemåder/sproglige vendinger er faste udtryk, som for eksempel "man skal ikke kaste med sten, når man selv bor i glashus", "slå koldt vand i blodet", "have ben i næsen" og "sommerfugle i maven".

Sæt jer sammen to og to. Hvad sker der med betydningen, hvis man kludrer talemåderne sammen og siger "have sommerfugle i næsen"? Og hvilke udtryk er blevet blandet sammen her: "det gælder om at holde tænderne lige i munden" og "det er der, skoen ligger begravet"? Find selv på flere!

Opgave 4

Genrer

Under læsningen

Der er to tråde i historien. Den ene handler om brødrenes sociale position som anbragte børn. Den anden handler om overnaturlige kræfter. Man kan derfor tale om to slags genrer: socialrealisme og fantasy. Hvad kendetegner de to genrer, og hvilke bøger kender du, som kan kategorises under genrerne? Lav to kolonner på et stykke papir. Til venstre noterer du dine egne svar ned, til højre de svar din sidemand er kommet frem til. Diskuter jeres svar. I kan evt. gå på biblioteket/læringscenteret.

Til læreren: Saml op i plenum.

Opgave 5

Etymologi

Efter læsningen

I skal i mindre grupper gå hen på biblioteket/læringscenteret. Gå historien igennem, og noter alle overnaturlige væsener og usædvanlige navne ned, for eksempel Alrik, imp osv., og undersøg om de har en betydning. Undersøg også hvad "En bog med sumerisk skrift med en edimmu indeni" er for noget! Lav jeres egen ordbog, hvor I skriver ned, hvad ordene betyder.

Opgave 6

Tekst og billeder 1: Talebobler og tekstbokse

Efter læsningen

Illustrationerne i bogen minder om en tegneserie, men helt uden tekst.

Sæt jer sammen i mindre grupper. Udvælg to-tre spændende kapitler, og læs grundigt igennem, hvad der sker. Find på, hvad personerne skal sige og eventuelt tænke, og lav selv tale- og tankebobler, som I klipper ud og lægger hen over tegningerne.

I kan også lave tekstbokse. Tekstboksene indeholder fortællerens version. Det kan være en alvidende fortæller eller en af karaktererne fra historien, som fortæller.

Til læreren: Når alle er færdige, diskuterer hele klassen om, det ændrer historien at tilføje tekst til tegningen.

Opgave 7

Efter læsningen

Tekst og billeder 2: Lav en tegneserie

Digt videre fra slutningen gruppevis. Viggo skriger og skriger. Hvad sker der så?

Skriv ned, hvordan I forestiller jer, at historien fortsætter, og lav et storyboard. Tegneserien skal fylde ét opslag, dvs. to sider.

Print billeder ud fra nettet, kopier fra bøger, tegn selv. Sæt det hele sammen ud fra det klassiske sidelayout som *Tintin* af Hergé, eller vælg jeres helt eget layout. Sidelayout betyder, at man ser på, hvordan billedrammerne er organiseret i forhold til hinanden. Står de på en lige række i nogenlunde samme størrelse? Så er der tale om et stramt/klassisk sidelayout. Eller er rammerne placeret forskelligt rundt på siden og har forskellige former? I så fald er det et varieret sidelayout.

Til læreren: Kopier nogle sider fra et *Tintin*-album, som deles ud til grupperne.

Grupperne fremviser deres tegneserier for klassen.

Opgave 8

Efter læsningen

Fortæller 1

Enhver historie har en fortæller. Fortælleren er ikke identisk med forfatteren. Fortælleren er den stemme, der fortæller teksten.

Vi har sympati med Alrik og Viggo, da vi hører om deres tanker og følelser.

Hvordan ser historien ud fra Simons synsvinkel? Alt det, vi ved om Simon, er, at han har en far, Thomas, som er sløjdlærer på skolen. Sæt jer sammen i små grupper, og find på Simons baggrundshistorie (har han en mor? etc.). Dernæst skal I nedskrive kapitel tre ud fra Simons synsvinkel.

Opgave 9

Efter læsningen

Fortæller 2

I en jeg-fortælling er synsvinklen bundet til én person, da "jeg'et" ikke kan vide, hvad der foregår i de andre personer.

Forestil dig, at du er et plejebarn hos en familie, eller at du er anbragt på en døgninstitution. Du har netop fået at vide, at din lillebror også vil blive anbragt der, hvor du er. Skriv en side om, hvad du tænker og føler. Lad som om, du skriver i din dagbog.

Opgave 10

Efter læsningen

Frygt

"Modig betyder, at man tør gøre noget, selvom man er bange". Det siger Estrid til Alrik til slut i historien. Der er forskel på at turde trodse sin frygt og på ikke at eje frygt. Viggo er frygtløs, men Alrik er derimod modig, for han handler, selvom han er meget bange.

Tænk over, hvad du er mest bange for, og skriv et kort digt.

Diskussionsspørgsmål

1. Efter at Alrik har været oppe at slås med Simon, bliver han irettesat af Thomas, Simons far. Læs på side 41 fra "Han hader folk af Thomas' slags" og til "Man får aldrig en chance mere". Hvad er det for personer, Alrik taler om?
2. Efter Alrik og Viggo har overvundet mørkeskabningen i det underjordiske bibliotek, og de diskuterer, hvad der mon er blevet af nidstangen, siger Viggo undskyld. Læs side 90-91 og diskuter, hvorfor Viggo tilsyneladende siger undskyld helt automatisk.
3. Hvilken funktion har biblioteker, og hvorfor findes der mennesker, der brænder bøger/biblioteker?
4. Historier har en episk kerne, som ofte består af en konflikt. Hvilke konflikter kan du opliste i *Nidstangen*? Hvad mener man med, at konflikter er historiens motor?

Forfatterbiografi

Åsa Larsson er populær og prisvindende spændingsforfatter. PAX er hendes første serie for yngre læsere.

Ingela Korsell er forsker i børns skriftsprog og forfatter til ungdomsbøger.

Begge interesserer sig meget for nordisk mytologi og folketro.

Illustratorbiografi

Henrik Jonsson er illustratør og tegneserietegner. Han har bl.a. tegnet *Batman*.

Læs mere om PAX-serien på www.alvilda.dk

Se seriens bogtrailer på www.alvilda.dk/paxtrailer

Kontakt forlaget på forlaget@alvilda.dk